

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över remiss av promemorian Åtgärder för en bättre bostadsförsörjning

Er beteckning: LI2024/00083

Sammanfattning

Länsstyrelsen Östergötland ser positivt på att förslag från den tidigare utredningen "Sänk tröskeln till en god bostad", SOU 2022:14, kommer till genomförande. Förslagen är dock relativt begränsade och Länsstyrelsen uppmuntrar att fler insatser genomförs för att säkerställa en ändamålsenlig och socialt hållbar bostadsförsörjning.

Länsstyrelsens synpunkter

Avsnitt 3 Bättre förutsättningar för barnfamiljer att bli godkända som hyresgäster

Länsstyrelsen Östergötland tillstyrker förslaget att, via förordning om kommunala skyldigheter att bistå enskilda hushåll, göra det obligatoriskt att under vissa förutsättningar och under viss tid ställa säkerhet (hyresgaranti) för att ett avtal om hyra av bostadslägenhet fullgörs.

Länsstyrelsen bedömer det också som rimligt att förslaget avser enbart barnfamiljer och omfatta minst sex månadshyror under mist 2 år. Dock vill Länsstyrelsen här påpeka att det sannolikt finns ett bredare behov av stöd även till andra grupper av hushåll än barnfamiljer.

Länsstyrelsen bedömer att förslaget skulle medverka till mer likvärdiga förhållanden över landet och att kommunens ansvar blir tydligare. Det är rimligt, så som föreslås, att statlig ersättning utgår enligt den kommunala finansieringsprincipen.

Förslaget kan förväntas medföra mer och ett tydligare strukturerat arbete hos kommunen, vilket bör kunna ge positiva effekter genom att kommunen får bättre kännedom om både hushållens sociala situation och den lokala bostadsmarknaden. I linje med utredningens förslag kan det också minska fastighetsägares tvekan att hyra ut till hushåll med begränsade ekonomiska resurser.

Slutligen vill Länsstyrelsen framhålla vikten av att åtgärderna följs upp och utvärderas. Viktigt att studera är då både hur det kan vara till hjälp för att lösa bostadsbehov för grupper med särskilda behov, utbudet av bostäder i stort och fastighetsägares krav på betalningsförmåga hos hyresgäster.

Avsnitt 4 Behovsriktad kommunal bostadsförmedling

Länsstyrelsen Östergötland delar utredningens uppfattning att en kommunal bostadsförmedling ska få reservera lägenheter i ett förturssystem. Förslagen skulle, enligt Länsstyrelsens bedömning, stärka bostadsförmedlingen som verktyg för en socialt hållbar bostadsförsörjning.

Länsstyrelsen ser gärna fler förslag som tydliggör kommunernas ansvar för att inrätta bostadsförmedling när det behövs. De nu föreslagna regeländringarna understryker att verktyget hittills inte tycks ha gett avsedda effekter.

Avsnitt 5 Bättre planberedskap och ökad samordning

Länsstyrelsen tillstyrker att benämningen "kommunala riktlinjer för bostadsförsörjningen" ersätts med "kommunal handlingsplan för bostadsförsörjningen". Förändringen understryker vikten av ett kommunalt agerande för att klara bostadsförsörjningen, vilket är bra. Länsstyrelsens allmänna intryck är att flertalet kommuner redan idag jobbar med en sådan inriktning, så förändringens effekter ska inte överdrivas.

Länsstyrelsen ställer sig positiv till förslagen om att formalisera Boverkets uppgift att beräkna bostadsbyggnadsbehovet och kommunens ansvar för att bedöma behovet av tillskott av bostäder. Det kommer att tydliggöra vilka insatser som krävs i bland annat de kommunala handlingsplanerna.

Länsstyrelsen har inget att erinra mot författningsförslagen gällande mellankommunal samordning. Länsstyrelsen delar utredningens bedömning att samordningen behöver stärkas och utvecklas.

Förslaget att länsstyrelsens ansvar för att samordna kommunerna kvarstår är bra.

Länsstyrelsen tillstyrker föreslagna ändringar i lagen (2014:899) om riktlinjer för kommunala markanvisningar. Ändringarna framstår som självklara med tanke på kommunens viktiga ansvar för bostadsförsörjningen

Avsnitt 6 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Länsstyrelsen tillstyrker förslagen. Länsstyrelsen delar utredningens uppfattning att reglerna bör börja tillämpas så snart som möjligt, samtidigt som kommunerna ges rimlig tid för förberedelser. Förslaget att de nya bestämmelserna börjar tillämpas från och med nästa mandatperiod utgör därför en rimlig avvägning.

Avsnitt 7 Konsekvenser

Länsstyrelsen delar utredningens slutsatser gällande konsekvenser för enskilda och företag. Från ett bredare samhällsperspektiv får de föreslagna åtgärderna ses som relativt begränsade. Därför kan inte Länsstyrelsen se att åtgärderna kommer att få några mer genomgripande konsekvenser samhällsekonomiskt eller för att lösa de problem som finns med boendesegregation och integration. En bättre fungerande bostadsplanering kan vara steg på vägen men härutöver krävs insatser inom ett flertal övriga politikområden.

Länsstyrelsen delar slutsatserna om att förslagen påverkar länsstyrelsernas arbete med att stödja kommunernas bostadsplanering. Totalt sett ger det positiva konsekvenser för länsstyrelsernas möjligheter att lösa dessa uppgifter.

Allmänna synpunkter

Länsstyrelsen Östergötland ser positivt på initiativet att stärka den kommunala bostadsplaneringen och tydliggöra kommunens uppgifter. Länsstyrelsen välkomnar fortsatta insatser i samma riktning. Utredningen "Sänk tröskeln till en god bostad", SOU 2022:14 innehöll ett brett spektrum av förslag för att få en mer aktiv bostadsplanering med en större tydlighet över de politiska prioriteringarna från både staten och kommunerna. Föreslagen i promemorian är steg på vägen för att klara en bättre och mer rättvis bostadsförsörjning. Länsstyrelsen framhåller dock att det kvarstår många insatser för att leva upp till dessa intentioner, inte minst inom byggande och förvaltning av bostadsbeståndet. Länsstyrelsen

uppmuntrar fortsatta initiativ inom området. Av särskild vikt är att formulera ett nytt statligt mål för bostadspolitiken. Under den fortsatta processen är det viktigt att ta i beaktande de olika förutsättningar som råder i olika kommuner, eftersom det påverkar i vilken takt reformförslagen kan få verkligt genomslag.

Förslagen begränsar i viss mån kommunernas självbestämmande, vilket Länsstyrelsen dock anser har vägts in i rimlig omfattning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsråd Ann Holmlid med länsarkitekt Jan Persson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också civilingenjör Maria Larsson medverkat.

Kopia till

li.bb@regeringskansliet.se